

СИНТАКТИКО-СТИЛІСТИЧНІ СТРУКТУРИ ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АРГУМЕНТАЦІЇ В ПОЛІЛОЗІ КСЕРКСА З ПЕРСЬКОЮ ЗНАТТЮ (НА МАТЕРІАЛІ «ІСТОРІЇ» ГЕРОДОТА)

Зубченко С.В.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Розглянуто полілог Ксеркса із знатними персами щодо потреби розпочати війну з греками. Проведено аналіз структури аргументації, розроблено її схеми. Крім цього досліджено синтактико-стилістичні структури як засоби ефективної аргументаційної стратегії.

Ключові слова: аргументація, аргумент, тезис, посилання, гарантія, синтактико-стилістична структура.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Перлокуція, як складова частина кожного мовленнєвого акту у більшості випадків неможлива без аргументації, яку дефініціювали такі вчені як Ф.Х. Ван Семерен [5] (його визначенням у своїх працях керуються І. Зарицька [6], Т.П. Третьякова [12], Е.П. Агапов [1], з ним частково перегукується дефініція О.М. Красенка [8]), Л.Г. Васильєв [4], А.П. Алексєєв [2], Г.А. Брутян [3] та інші. На основі визначень, запропонованих цими вченими, ми розглядаємо аргументацію як певний вид інтелектуальної діяльності, виражений у знаковій системі, з чіткою структурою, в основі якого лежить логічне обґрунтування доказуваного тезису різними способами та з різною метою в залежності від кожного конкретного випадку. Аргументація прагне переконати аудиторію в істинності або справедливості вирішення тих чи інших проблем суспільно-політичного, соціально-економічного або культурного життя. Найважливішим для оцінки її ефективності є отримання згоди аудиторії через докази, уявлення, думки, тобто аргументи, котрі наводяться для доведення запропонованих вирішень.

В аналізованому уривку дискусію ведуть чотири особи: цар Ксеркс, його підлеглі Мардоній та Артабан, а також божество. Думки між ним розподілені таким чином, що Ксеркс, Мардоній та божество виступають за війну з греками, а дядько з боку батька Ксеркса Артабан – проти. Слід відзначити станова різницю аргументаторів (цар, двоє знатних персів, божество) та їх неоднаковий вік. Все це зумовлює й різну стратегію їхньої аргументації, підсилену різним набором синтактико-стилістичних засобів. Це дослідження продовжує комплекс студій, присвячених вивченню факторів досягнення ефективності аргументації в дискусії (зокрема, на попередніх етапах автор вивчав це питання на матеріалі діалогу та тристороннього полілогу), що передбачає розгляд стилістичних засобів невіддільно від будови аргументації, яку прийнято розглядати за її складовими частинами: тезис (Т), аргумент (А), посилання (П), гарантія (Г) [2; 14].

Мета статті – визначити вплив структури аргументації, конфігурації та концентрації синтактико-стилістичних засобів на її ефективність у чотиристоронньому полілозі про доречність війни, описаного в VII книзі «Історії» Геродота. **Об'єкт** дослідження – промови Ксеркса, Мардонія, Артабана та божества і синтактико-стилістичні структури, які формують їхню аргументативну базу. **Предмет** дослідження – схеми аргументації та конфігурація синтактико-стилістичних структур в досліджуваному полілозі.

Виклад основного матеріалу. Після підкорення Єгипту Ксеркс скликає нараду щодо доцільності війни з Афінами, на якій, звісно, промовляє пер-

шим. Структура аргументації його промови подана на рис. 1:

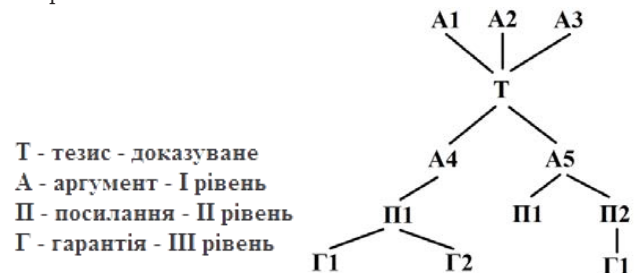

Рис. 1. Структура аргументації Ксеркса

Свою аргументацію Ксеркс розгортає у трьох рівнях. На початку промови він наводить три аргументи поспіль (A1, A2, A3), далі наводить свій тезис (Т) і підсилює його двома аргументами (A4, A5) з трьома посиланнями (П1; П1, П2), які в свою чергу доповнені гарантіями (Г1, Г2; Г1). Таким чином стратегія аргументації царя персів має полярний вигляд. Простежується підсилення тезису наприкінці розгалуженою структурою аргументації, ніж на початку. Зосередження найвагоміших аргументів після тезису, ближче до кінця аргументації, пояснює прагнення промовця повністю переконати аудиторію у своїй правоті та не залишити сумнівів у необхідності дій щодо організації війни. Прийом розміщення найвагоміших доказів в кінці відомий в теорії аргументації під назвою «правило Гомера» і визнається досить успішним [10, с. 57]. Кінець аргументації не збігається з кінцем промови, адже після висунення усіх доказів на підсилення тезису Ксеркс віддає розпорядження про підготовку війська.

Аргументація Ксеркса цікава й вербальним вираженням, насамперед синтактико-стилістичними структурами. Так, ще до наведення аргументів Ксеркс згадує свого батька Дарія (*πατήρ τε ἐμὸς Δαρεῖος* (VII, 8) – *мій батько Дарій*), чим з одного боку виражає повагу до батька, а з іншого, використовує його авторитет як аргумент, адже саме Дарія образили афіняни і саме він готувався до походу. Тому зовсім не дивно, що розгортаючи аргументацію, оратор вживає це словосполучення ще тричі в іншому відмінку у формі варіативного повтору: *καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν* (VII, 8). Наведене словосполучення вжито навіть у тезисі: *μέλλω ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον ἑλάν στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἵνα Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι ὅσα διὴ πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν* (VII, 8) – *я маю намір, з'єднавши мостами Гелеспонт, повести військо через Європу проти Еллади, щоб помститися Афінянам за те, що вони зробили персам і моему батькові*. Такий прийом в теорії аргументації вважають некоректним, його прийнято називати «апеляція до авторитету»

[13, с. 59]. Для Ксеркса ж, як для очільника держави з тиранічною формою правління, така аргументація мала б бути ефективною. Варіативний повтор служить об'єднувальною ланкою першої половини аргументації – його вжито перед першими трьома аргументами, в тезисі, в четвертому аргументі та в посланні до цього аргумента.

Далі компоненти аргументації слідуєть одне за одним, щоправда між першим та другим посиланням п'ятого аргументу виникає проміжок в одне речення: *οὐ γὰρ δὴ χάριν γε οὐδεμίαν κατόψεται ἥλιος ἰμοῦρον ἐοῦσαν τῇ ἡμετέρῃ* (VII, 8) – *сонце не побачить жодної країни, яка є сусідньою з нашою*. Тут можна було б стверджувати про ще одну «апеляцію до авторитету» – до сонця, уособлення якого для іранських племен був бог Мітра, для парфян – Ахурамазда, для греків Парфії – Зевс, якби не той факт, що в часи Ксеркса активно сповідувався зороастризм, а сам цар провів релігійну реформу, спрямовану проти давньоіранських божеств, яка щоправда протрималася недовго [11, с. 49-50]. Однак для простого населення Сонце продовжувало відігравати важливу роль, тому Ксеркс міг використати у своїй промові сонце, як божество, на свою користь.

Після цього речення слідує наступне посилання до останнього аргументу: *πυνθάνομαι γὰρ ὅδε εἶχειν, οὔτε τινὰ πόλιν ἀνδρῶν οὐδεμίαν οὔτε ἔθνος οὐδὲν ἀνθρώπων ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῖν οἶόν τε ἔσται ἐλθεῖν ἐς μάχην, τούτων τῶν κατέλεξα ὑπεζααρτημένων* (VII, 8) – *Я знаю, що справи маються так, що ані жодного міста мужів, ані жодного людського народу не залишиться, який буде в змозі вийти з нами до бою, якщо ти, кого я назвав, будуть переможені*. Для нього характерний синтаксичний паралелізм з еліпсисом дієслова *ὑπολείπεσθαι* у першій частині, в межах якого простежуємо анафору заперечного сполучника *οὔτε*, який поєднується із варіативним повтором заперечного займенника *οὐδὲν*. Домінування заперечень зумовлює категоричність думки аргументатора.

В останій гарантії констатуємо поєднання антитези з еліпсисом: *οὕτω οἱ τε ἡμῖν αἴτιοι ἐξουσι δούλιον ζυγὸν οἱ τε ἀνάτιοι*. (VII, 8) – *таким чином і ті, що нам завинили матимуть рабське ярмо, і невинні [матимуть рабське ярмо]*. Цей приклад, відповідно до класифікації Л.А. Корнілової [7], містить просту антитезу за зовнішньою структурою, а за внутрішньою – побудовану на основі спільнокореневих антонімів, що протиставляються шляхом префіксації: *οἱ αἴτιοι ≠ οἱ ἀνάτιοι*. Еліпсис словосполучення *ἐξουσι δούλιον ζυγὸν* у другій частині гарантії позбавив антитезу притаманного таким структурам синтаксичного паралелізму та епіфори, водночас він допоміг уникнути повтору інформації, що не є головною в реченні, і цим самим сфокусувати всю увагу на протиставленні.

Таким чином, Ксеркс, розпочав полілог складеною тривірневою аргументацією на користь війни з Афінами, вдаючись до «апеляції до авторитету» та різного роду синтактико-стилістичних структур (7), серед яких варіативний повтор (2), еліпсис (2), анафора (1), антитеза (1) та синтаксичний паралелізм (1).

Наступним до слова зголосився Мардоній. Структуру його аргументації подано на рис. 2.

Аргументація Мардонія відрізняється від Ксерксової порядком розгортання. Він розпочинає одразу з тезису, після чого наводить п'ять аргументів, з яких усі, крім четвертого, підсилені одним або двома посиланнями, а посилання другого аргументу – ще й трьома гарантіями. На відміну від Ксеркса, Мардоній весь свій аргументаційний потенціал (тезис, другий аргумент з двома поси-

ланнями та трьома гарантіями) зосереджує на початку свого виступу.

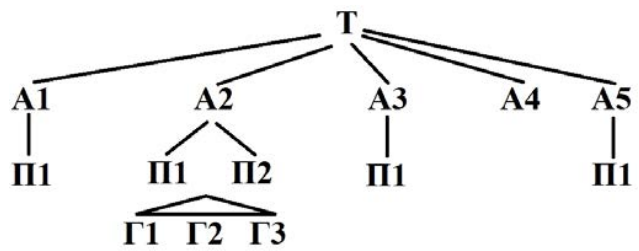

Рис. 2. Структура аргументації Мардонія

Мардоній, як це було прийнято в країнах східної тиранії, розпочинає свою промову з компліменту Ксерксу, побудованому у формі простої антитези на фоні невираженого синтаксичного паралелізму та еліпсису виразів (*εἰς ἄριστος* та *Περσέων*): *ὁ δέσποτα, οὐ μοῦνον εἰς τῶν γενομένων Περσέων ἄριστος ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων* (VII, 9) – *о володарю, ти не лише з народжених персів є найкращий, але й з тих, що народяться*. В основі антитези протиставлення двох різнокореневих дієприкметників – контекстуальних синонімів у різних часових формах: *τῶν γενομένων* (Part. Aor. med.) ≠ *τῶν ἐσομένων* (Part. Fut. med.), які в свою чергу творять оміоптот разом з іменником *Περσέων*.

Одразу після такого звернення Мардоній наводить свій тезис, яким підтримує думку Ксеркса: *τά τε ἄλλα λέγων ἐπῖκει ἄριστα καὶ ἀληθέστατα* (VII, 9) – *і щодо іншого, ти спромігся говорити найкраще і найправдивіше*. Для цього тезису характерний оміоптот (*τά ἄλλα... ἄριστα... ἀληθέστατα*). На підтвердження тезису слідує аргумент із одним посиланням, який пронизує полісиндетон сполучника *καὶ*, який повторюється шість разів: *καὶ γὰρ δεῖνὸν ἂν εἴη πρῆγμα, εἰ Σάκας μὲν καὶ Ἰνδοὺς καὶ Αἰθιοπίας τε καὶ Ἀσσυρίους ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ καὶ μεγάλα ἀδικήσαντα Πέρσας οὐδὲν, ἀλλὰ δύναμιν προσκτᾶσθαι βουλόμενοι, καταστρεψάμενοι δούλους ἔχομεν, Ἕλληνας δὲ ὑπάρξαντας ἀδικίης οὐ τιμωρησόμεθα* (VII, 9) – *бо чи не була б ганебною справа, якби саків та індіюців, і ефіопів, і асірійців, але й інші численні і великі народи, які нічим не нашкодили Персам, проте ми бажаючи силою приєднати, поневоливши, мали як рабів, Еллінів же, що розпочали несправедливість, не покараємо*. Єднальний сполучник *καὶ* при переліченні візуально збільшує кількість елементів переліку, увиразнює кожен його компонент, що у поєднанні з трьома оміоптотами (*ἔθνεα πολλὰ καὶ μεγάλα ἀδικήσαντα, Σάκας... Αἰθιοπίας... Πέρσας... Ἕλληνας... ὑπάρξαντας; Ἰνδοὺς... Ἀσσυρίους... δούλους*) сприяє ритмічній організації висловлювання. Окрім того, наведене посилання – двочленна антитеза, де з одного боку протиставляється цілий ряд різних народів до греків – безморфемне вираження протиставлення, а з іншого – контрастують дієслівні словосполучення *ἀδικέω οὐδὲν ≠ ὑπάρχω ἀδικίης* (не шкодити нічим ≠ розпочати шкоду). Можна зауважити, що перший член антитези, виражений не опозиційною парою, а протиставленням п'яти членів опозиції одному, тобто цей член антитези має асиметричний характер.

Наступний аргумент, разом із двома посиланнями до нього складається з низки коротких риторичних запитань: *τί δείσαντες; κοῖνῃ πλήθος συστροφῆν; κοῖνῃ δὲ χρημάτων δύναμιν;* (VII, 9) – *чим ми налякані? яким скупченням людської маси? якою могутністю багатства?* Вони цікаві своїм переплетінням: в другому та третьому (а це – посилання) відзначаємо еліпсис дієприкметника *δείσαντες*, що виступає в пер-

щому запитанні (аргументі). Водночас, двом останнім запитанням властива анафора займенника *κοῖνυ* та синтаксичний паралелізм. Після риторичних запитань Мардоній наводить три гарантії, що є своєрідною відповіддю на них. Ці риторичні запитання, відповідно до аналізу поліфункціональності риторичного запитання О. Петришиної [9, с. 54], апелюють до уваги (експресивна функція), впливають на адресата, апелюючи до інтуїції (сугестивна функція) та створюють уявлення про певний об'єкт або категорію об'єктів (когнітивна функція) – в нашому випадку – про греків, їх чисельність та багатство.

Після цього Мардоній залишає аргументацію і у відступі до опису військового мистецтва греків та їх традицій на війні використовує просту антитезу, виражену антонімічними субстантивованими дієприкметниками (*οἱ νικῶντες ≠ τῶν ἐσσομένων*), утвореними від дієслів *νικάω ≠ ἡττάομαι* (перемогати ≠ зазнати поразки): ... *σὺν κακῶ μεγάλῳ οἱ νικῶντες ἀπαλλάσσονται· περὶ δὲ τῶν ἐσσομένων οὐδὲ λέγω ἀρχὴν· ἐξώλεες γὰρ δὴ γίνονται* (VII, 9) – *переможці віддаляються з великими втратами, про переможених від початку не говорю нічого, бо вони стануть повністю знищеними*.

Відновлюючи свою аргументацію, промовець знову ставить риторичне запитання, яке стає третім аргументом: *σοὶ δὲ δὴ μέλλει τίς ὁ βασιλεὺς ἀντιώσασθαι πόλεμον προφέρων, ἄγοντι καὶ πλῆθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ νέας τὰς ἀπάσας*; (VII, 9) – *о царю, хто, ведучи війну, наважиться виступити проти тебе, який веде військо і флот з цілої Азії?* Окрім чергового компліменту на користь царя, Мардоній скеровує аргументацію на фінішну пряму, фактично підбиваючи підсумки. Опосередкована відповідь на це запитання знаходить своє місце у посиланні до цього аргументу. Далі слідує ще два коротких за формою аргументи, і завершує оратор, подібно до Ксеркса, антитезою, що міститься в останньому посиланні до останнього аргументу: *αὐτόματον γὰρ οὐδέν, ἀλλ' ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι* (VII, 9) – *само по собі нічого, але через намагання все любить виникати у людей*. В основі цієї двочленної антитези протиставлення безморфемних та різнокореневих антонімів *αὐτόματον ≠ ἀπὸ πείρης* та *οὐδέν ≠ πάντα* відповідно. Крім того, уже традиційно, антитеза поєднується з еліпсисом: на основі синтаксичного паралелізму елімінується словосполучення *ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι*.

Порівнюючи промови Ксеркса та Мардонія на користь війни, констатуємо попри однакову кількість аргументів та гарантій, більшу кількість посилань (п'ять) і, що особливо помітно – значно більший арсенал синтактико-стилістичних структур (20): оміоптот (5), еліпсис (4), риторичне запитання (4), антитеза (3), синтаксичний паралелізм (2), анафора (1) та полісиндетон (1). Це зумовлено тим, що молодий Ксеркс аргументував, ще не володіючи досконало красномовством, а Мардоній, старший роками, взяв ініціативу в свої руки і підсилив спільну аргументацію на користь війни. На цю розбіжність вказує сам Геродот: *Μαρδόνιος μὲν τοσαῦτα ἐπιλέγων τὴν Ἐέρξω γνώμην ἐπέπαυτο* (VII, 10) – *Мардоній, так розгладивши думку Ксеркса, замовк*.

Інші перси не наважувалися висловити свою думку, поки слово не взяв Артабан. Структура його промови подана на рис. 3.

Перед Артабаном прозвучали дві промови pro – за війну, він же мав намір аргументувати contra, тому й обрав стратегію адресації своєї аргументаційної атаки на кожного опонента окремо. Це зумовило висунення двох тезисів – перший стосувався Ксеркса, а другий – Мардонія. Перший тезис аргу-

ментований набагато сильніше (А-5, П-5, Г-4), ніж другий (А-3, П-3), що зумовлено більшим авторитетом та посадою Ксеркса, тим, що він був ініціатором наради, виступав першим, а також тим, що Артабан, заперечуючи аргументи Ксеркса, частково заперечував і Мардонієві.

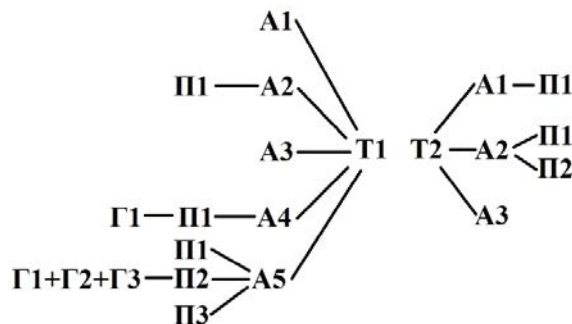

Рис. 3. Структура аргументації Артабана

Перший тезис оратор ставить на початку своєї промови: *ὁ βασιλεὺς, μὴ ληχθεισέων μὲν γυομέων ἀντιέων ἀλλήλησι οὐκ ἔστι τὴν ἀμείνω αἰρεόμενον ἐλέσθαι, ἀλλὰ δεῖ τῆ εἰρημένη χρῆσθαι* (VII, 10) – *о царю, оскільки одні одним не були висловлені протилежні думки, неможливо, щоб обираючий вибрав найкращу, але треба користуватися висловленою*. Він містить антитезу, виражену опозицією *μὴ ληχθεισέων ≠ τῆ εἰρημένη* (не були висловлені ≠ висловленою), яка за зовнішньою структурою – проста, а за внутрішньою – виражена різнокореневими синонімами із запереченням першого. Вживанням у цьому реченні прикметника *ἀγαθός* у вищому ступені *ἀμείνω*, мовець, розпочинає серію варіативних повторів, один з яких розгортається в межах тезису та перших трьох аргументів: *ἀμείνω... ἀμείνω... ἀμείνονας...* Повтор лексеми зі значенням «кращий» покликаний на підсвідомому рівні підштовхнути Ксеркса обрати кращу думку. Водночас, саме тут Артабан критикує Дарія, називаючи його рішення піти походом на скіфів помилковим, розбиваючи вщент «апеляцію до авторитету», до якої вдавався Ксеркс.

Своєрідним містком між першим блоком та другим слугує потрібний повтор лексеми *δεινόν*, зафіксований у посиланні та гарантії до четвертого аргументу. Він відзначається трикомпонентним переліченням (*κατὰ γῆν...κατὰ θάλασσαν...κατ' ἀμφότερα*) у поєднанні з полісиндетоном сполучника *καὶ* та анафорою прийменника *κατὰ*: *καὶ δὴ καὶ συνήνεκέ σε ἦτοι κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν ἐσσωθῆναι, ἢ καὶ κατ' ἀμφότερα* (VII, 10) – *і випало тобі чи на суші, чи на морі зазнати поразки, чи і там, і там*. В гарантії до четвертого аргументу Артабан далі продовжує критикувати Дарія за помилку з мостом через ріку Істр, знову підбиваючи «апеляцію до авторитету».

Третій, окремий блок аргументації першого тезису становить п'ятий аргумент, три посилання до нього та три гарантії. В посиланнях мовець закликає Дарія ще раз обдумати своє рішення, не квапитися, а в гарантіях значною мірою вдається до філософських роздумів. Посилання характерні двома варіативними повторами. Перший бере свій початок ще в аргументі (*μὴ βούλευ*) і продовжується в першому (*βουλευέσθαι ... βεβούλευται ... τὸ βούλευμα*) та другому посиланнях (*ὁ βουλευσάμενος ... βεβούλευται*). Другий розгортається у межах першого та другого посилань і супроводжується так званою *figura etymologica*: *εὐρίσκη ... εὔρημα εὔρηκε*.

У першій гарантії фіксуємо просту антитезу: *ὄραξ τὰ ὑπερέχοντα ζῆα ὡς κερανοὶ ὁ θεὸς οὐδὲ ἐὰ φαντάζεσθαι, τὰ*

δὲ σμικρὰ οὐδὲν μιν κνίξει (VII, 10) – бачиш, що бог вважає блискавкою великих тварин і не дає возвеличуватися над іншими, а малих він нічим не турбує. Антитеза виражена різнокореневими лексемами – діеприкетником *ὑπερέχοντα* (великі, возвеличені) та прикетником *σμικρὰ* (малі). Подібна опозиційна пара творить й наступну просту антитезу в другій гарантії: *οὗτω δὲ καὶ στρατὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλίγου διαφθείρεται κατὰ τοιοῦνδε* (VII, 10) – так і чисельне військо розбивається нечисельним. На цей раз протиставлення відбувається не за ознакою «розмір», а за ознакою «кількість» *πολλὸς ≠ ὀλίγου* (чисельне ≠ мале).

Завершивши аргументацію тезису, спрямованого проти рішення Ксеркса, Артабан висуває тезис проти Мардонія, підсилений аргументом та посиленням: *σὺ δέ, ὦ παῖ Γοβρύεω Μαρδόνιε, παῦσαι λέγων λόγους ματαίους περὶ Ἑλλήνων οὐκ ἔόντων ἀξίων φλαύρωσ ἀκούειν* (VII, 10) – ти ж, сину Гобрія, Мардоніє, припини говорити необдумані слова про греків, які не є гідними чути погане. Цей тезис з прямим зверненням до опонента містить зворот *figura etymologica*: *λέγων λόγους*. Проте значно більший інтерес викликає варіативний повтор віддієслівних фінітних і нефінітних форм дієслова *ἀδικέω* (чинити несправедливість), що розгортається в посланні до першого аргументу: *οἱ ἀδικέοντες... ὁ ἀδικούμενος... ἀδικέει... ἀδικέει... ἀδικέεται*. Повтор слів негативного забарвлення в контексті обвинувачення Мардонія у наклепі на греків змушує аудиторію повірити, що той чинить несправедливо. Окрім цього фіксуємо двочленну антитезу: *ἐν τῇ δύο μὲν εἰσὶ οἱ ἀδικέοντες, εἷς δὲ ὁ ἀδικούμενος* (VII, 10) – в якій є двоє тих, які чинять несправедливість, а один, який зазнає несправедливості. Опозиційною парою виступають два субстантивованих діеприкетника різних станів: активного (*οἱ ἀδικέοντες*) та пасивного (*ὁ ἀδικούμενος*), а також числівники *δύο ≠ εἷς* (двоє ≠ один).

Антитеза стає опорною фігурою й другого аргументу: *ἀλλ' εἰ δὴ δεῖ γε πάντως ἐπὶ τοὺς ἀνδρας τοῦτους στρατεύεσθαι, φέρε, βασιλεὺς μὲν αὐτὸς ἐν ἤθει τοῖσι Περσέων μενέτω, ἡμέων δὲ ἀμφοτέρων παραβαλλομένων τὰ τέκνα, στρατηλάτεε αὐτὸς σὺ ἐπιλεξάμενός τε ἀνδρας τοὺς ἐθέλεις καὶ λαβὼν στρατιὴν ὁκόσην τινὰ βούλει* (VII, 10) – але якщо неодмінно слід проти цих мужів йти війною, муж-бо, нехай сам цар залишиться на місці персів, коли ми обоє віддаємо дітей, а ти сам йди походом, вибравши мужів, яких хочеш і взяти військом, яке тільки забажаєш. У наведених цитаті протиставлення відбувається на основі контекстуальних антонімів – дієслів *μένω* (залишатися, тобто не йти в похід) ≠ *στρατηλάτεω* (вирушати в похід). Тобто зіштовхуються дві протилежні думки, які лежать в основі всієї аргументації у полілозі – йти чи не йти походом на греків. Антитезу пронизує варіативний повтор, який підкреслює готовність самого мовця піти в похід заради правди: *στρατεύεσθαι... στρατηλάτεε... στρατιὴν*.

Два посилення до цього аргументу, доповнюючи одне одного, теж містять антитезу, на цей раз тричленну: *καὶ ἦν μὲν τῇ σὺ λέγεις ἀναβαίνῃ βασιλεῖ τὰ πρῆγματα, κτεινέσθων οἱ ἐμοὶ παῖδες, πρὸς δὲ αὐτοῖσι καὶ ἐγὼ ἦν δὲ τῇ ἐγὼ προλέγω, οἱ σοὶ ταῦτα πασχόντων, σὺν δὲ σφι καὶ σὺ, ἦν ἀπονοστήσης*. (VII, 10) – і якщо, як ти говориш, справи царя матимуть успіх, нехай будуть вбиті мої діти, а з ними і я, якщо ж, як я заявляю, твої нехай постраждають, а з ними і ти, якщо повернешся. У ній двічі протиставляються особові займенники *σὺ ≠ ἐγὼ* (я ≠ ти) та один раз присвійні *ἐμοὶ ≠ σοὶ* (мої ≠ твої). Цими опозиціями оратор звужує коло задіяних у розмові до двох, покладаючи на кожного з них усю

відповідальність, а повтор протилежних займенників дає змогу чітко розмежувати позиції, які зайняв Мардоній та Артабан. Слід також відзначити й анафору сполучника *ἦν* на фоні трьох випадків синтаксичного паралелізму, полісиндетон сполучника *καὶ* та еліпсис іменника *παῖδες*.

Артабан єдиний, хто наважився виступити проти ідеї війни з греками, фактично врівноважив позиції обидвох сторін, використавши велику кількість доказів, підсиленних яскравими стилістичними засобами (23): антитезою (6), варіативним повтором (5), синтаксичним паралелізмом (3), так званою *figura etymologica* (2), полісиндетоном (2), анафорою (2), лексичним повтором (1), переліченням (1) та еліпсисом (1).

Усвідомлюючи цю ситуацію, завершальне слово взяв Ксеркс. Структура його фінальної промови на нараді подана на рис. 4:

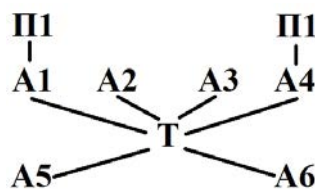

Рис. 4. Структура аргументації в завершальній промові Ксеркса

Остання промова Ксеркса перед знатними персами відзначається, з одного боку, невеликим розміром, що пояснюємо тим, що основні положення були викладені як ним, так і іншими мовцями раніше, а з іншого – великою базою аргументів (шість). Відмінності між першою та другою промовою Ксеркса полягають у повній відсутності гарантії та незначній кількості посилень (два). Іншою є й стратегія аргументації: оратор розпочинає з посилення, подає перший блок аргументів, який закінчує посиленням і тоді переходить до тезису, який розміщений майже наприкінці. Після тезису слідує ще два аргументи без жодних посилень та гарантії. Доволі великою є концентрація засобів красномовства у промові.

В першому посиленні аргументатор знову згадує свого батька, апелюючи до його авторитету: *Ἀρτάβανε, πατὴρ εἷς τοῦ ἐμοῦ ἀδελφεός* – Артабане, ти брат мого батька (VII, 11). Другий аргумент цієї промови знову містить «апеляцію до авторитету», проте цього разу, «авторитетом» виступає не лише батько Ксеркса – Дарій, але й ціла плеяда царів, попередників та родоначальників Ксеркса. Наводить він цей аргумент у формі безсполучникового (має місце асиндетон) перелічення: *μὴ γὰρ εἶην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος τοῦ Ἀρσάμεος τοῦ Ἀριαράμνεω τοῦ Τεῖσπεος τοῦ Κύρου τοῦ Καμβύσεω τοῦ Τεῖσπεος τοῦ Ἀχαμένεος γεγονός, μὴ τιμωρησάμενος Ἀθηναίους* (VII, 11) – нехай не буду я від Дарія, сина Гістаспа, сина Арсама, сина Аріарамна, сина Тейсна, сина Кіра, сина Камбіса, сина Тейсна, сина Ахемена народжений, не помстившись Афінянам.

Третій аргумент побудовано у формі двочленної антитези у поєднанні з еліпсисом: *εὖ ἐπιστάμενος ὅτι εἰ ἡμεῖς ἡσυχίην ἄζομεν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνοι, ἀλλὰ καὶ μάλα στρατεύσονταί ἐπὶ τὴν ἡμετέραν* (VII, 11) – я добре свідомий, що якщо ми зберігатимемо спокій, але ти не [зберігатимуть спокій], але вони неодмінно виступлять походом проти нашої країни. Наведена двочленна антитеза – яскравий приклад контекстуальної антонімії, де вираз *ἡσυχίην ἄζω* (зберігати спокій) в контексті набуває значення не вирушати походом і протиставляється до еліптованого ви-

разу *οὐκ ἠσυχίην ἄω*, проте за логічним змістом – до дієслова *στρατεύομαι* (вирушати походом). Таким чином, і у цій антитезі протиставляються два ключових поняття аргументації. Еліпсис дає змогу уникнути повтору виразу на позначення небажаної для аргументатора дії (*зберігати спокій*), щоб підсвідомо не спонукати аудиторію до виконання цієї дії. Крім того, через еліпсис логічний наголос переноситься на заперечення *οὐκ*. Другий компонент протиставлення – займенникова опозиція *ἡμεῖς ≠ ἐκεῖνοι* (*ми ≠ ти*) цікава тим, що оратор вживає необов'язковий для грецького речення займенник *ἡμεῖς*, щоб підкреслити могутність власного народу, обмежившись зневажливим *ἐκεῖνοι* для позначення ворожого народу афінян.

Посилання до четвертого аргументу є останнім з посилань цієї промови, воно завершує перший блок аргументації, що слідує перед тезисом. Представлено воно у вигляді поєднання двох антитез: *ἀλλὰ ποιέειν ἢ παθεῖν πρόκειται ἀγών, ἵνα ἢ τάδε πάντα ὑπὸ Ἑλλήσι ἢ ἐκεῖνα πάντα ὑπὸ Πέρσῃσι γένηται* (VII, 11) – *але наявні дві: діяти або постраждати, щоб або це все під греками [опинилося] або те все під персами опинилося*. Перша антитеза виражена контекстуальними дієслівними антонімами: *ποιέω* (діяти, тобто *нападати*) \neq *πάσχω* (постраждати тобто *зазнати напад*). Таким чином, втретє звучить основна думка полілогу, базована на протиставленні *нападати* \neq *не нападати*. Друга частина посилання – двочленна антитеза, побудована на протиставленні вказівних займенників *τάδε* \neq *ἐκεῖνα* (*це* \neq *те*), що вказують на різну віддаленість предмету, а також іменників на позначення назв двох різних народів: *Ἑλλῆσι* \neq *Πέρσῃσι* (греками – персами), які також є ключовими словами аргументації. Крім того, варто відзначити еліпсис дієслова *γένηται*, а також синтаксичний паралелізм антитезної конструкції.

Після цих чотирьох аргументів з двома посиланнями слідує тезис та ще два аргументи, однак без засобів увиразнення мови. Звідси можна дійти висновку, що Ксеркс, максимально оздобивши початок та середину промови (антитеза (3), еліпсис (2), перелічення (1), синтаксичний паралелізм (1) та асиндетон (1)), вважав за непотрібне підсилювати тезис та аргументи наприкінці промови.

На цьому нарада закінчується, проте полілог, розпочатий на ній триває, а ближче до вечора Ксеркс, обдумавши слова Артабана, приймає рішення не йти в похід проти еллінів. Проте, до нього увісні з'являється четвертий учасник полілогу – божество, яке схилиє до початку війни. Так починається друга частина полілогу, представлена, щоправда, короткими репліками. Слова божества містять два аргументи і один тезис, що слідує за ними. Всі три компоненти поєднані варіативним повтором: *βουλεύεται... μεταβουλεύομενος... ἐβουλεύσαο* (VII, 12). В основі повтору – форми дієслова *βουλεύομαι* (приймає рішення), яке стало опірним у зверненні божества до Ксеркса.

Ксеркс не надав сновидінню жодного значення і оголосив наступного дня про відмову від війни. Його промова розпочинається аргументом, підсиленним двома посиланнями і завершується тезисом. Цікавою складовою його виступу є варіативний повтор спільнокореневих іменників: *συγγνώμην... γνώμης... γνώμη* (VII, 13). Хоча перший іменник *ἡ συγγνώμη* означає «пробачення, вибачення», він досить символічно складається з префікса *συ* та іменника *ἡ γνώμη* «думка», адже Ксеркс просить вибачення за зміну своєї попередньої думки. Відповідно, лексема *ἡ γνώμη* стає ключовою в його аргументації.

Хоча всі перси зрадили через те, що війни вдалося уникнути, божество не зупинилося і з'явилося до Ксеркса вдруге. Цього разу привид розпочав посиленням, продовжив тезисом, а закінчив аргументом у формі антитези. Увагу привертає звертання до царя. Перший раз божество зверталося *ὦ Πέρσα* (VII, 12) – *Персе!*, проте вдруге звертання було *ὦ παῖ Λαρείου* (VII, 14) – *Сине Дарія!* Таким чином божество нагадує молодому цареві про його походження, про його батька, що хотів воювати з греками, і використовує знову «апеляцію до авторитету», щоб вплинути на Ксеркса. Далі привид наводить посилення у формі риторичного запитання: *καὶ δὴ φαίνεαι ἐν Πέρσῃσι τε ἀπειπάμενος τὴν στρατηλασίην καὶ τὰ ἐμὰ ἔπεα ἐν οὐδενὶ ποιησάμενος λόγῳ ὡς παρ' οὐδενὸς ἀκούσας;* (VII, 14) – *здається, що ти відмовився перед персами від походу і не надав жодного значення моїм словам, ніби ні від кого їх і не чув?* Після посилання без жодних засобів увиразнення слідує тезис про необхідність почати війну та останній аргумент у формі простої антитези у поєднанні з полісиндетоном: *ὡς καὶ μέγας καὶ πολλὸς ἐγένεο ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω καὶ ταπεινὸς ὀπίσω κατὰ τάχος ἔσσει* (VII, 14) – *як і великим, і могутнім ти став за короткий час, так знову нікчемним дуже швидко станеш*. Ця антитеза привертає увагу двома аспектами. По-перше – це протиставлення двох прикметників *μέγας* (великий) і *πολλὸς* (славний) до *ταπεινὸς* (нікчемний). Перед нами ще один випадок асиметричної опозиції, в якій співвідношення елементів протиставлення дорівнює два до одного. Доказом того, що кожен з обидвох прикметників може вступати в антонімічні відносини з прикметником *ταπεινὸς* є те, що серед їхніх лексико-семантичних варіантів є такі, що утворюють опозиційні пари: *μέγας* \neq *ταπεινὸς* (значний \neq незначний); *πολλὸς* \neq *ταπεινὸς* (могутній \neq нікчемний, норовливий \neq покірний). При описі величчя царя автор аргументації вживає два прикметники, а при описі мізерності – лише один, цим самим наголошуючи на перевагах величчя.

Попри свій лаконізм, ця аргументація характерна використанням усіх можливих засобів переконання – від зброї опонента («апеляція до авторитету») до загальноприйнятих риторичних прийомів: антитез (2) та риторичного запитання (1). Ефективність доказування настільки вплинула на Ксеркса, що він, наляканий, покликав Артабана, щоб і той, заснувши на його ложі, побачив подібний сон.

Отже, божество, здобувши перемогу над першим противником війни з Афінами, з'являється втретє, щоб переконати у необхідності походу на греків останнього опонента – Артабана. В його словах виявляється зневага до цього перса у порівнянні з Ксерксом, зумовлена різним становищем у суспільстві. Це впливає уже з риторичного питання: *ἄρα σὺ δὴ κείνος εἶς ὁ ἀποσπένδων Ξέρξην στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ὡς δὴ κηδόμενος αὐτοῦ;* (VII, 17) – *отже ти, є тим, хто відмовляє Ксеркса йти походом проти Еллади, ніби турбуючись про нього?* Як бачимо, привид ані не звертається до нього як до перса, ані не називає на ім'я, а лише займенником другої особи однини *σὺ*. Як і в попередніх своїх промовах божество також не представляється. В його останніх словах без жодних аргументів звучить лише чіткий тезис з використанням простої антитези (*ἐς τὸ μετέπειτα* \neq *ἐς τὸ παραπίκα*) за ознакою часу: *ἐς τὸ μετέπειτα* \neq *ἐς τὸ παραπίκα*: *ἀλλ' οὐτε ἐς τὸ μετέπειτα οὐτε ἐς τὸ παραπίκα νῦν καταπρόχειαι ἀποτρέπων τὸ χρέον γενέσθαι*. (VII, 17) – *але ані згодом, ані зараз ти не зможеш відвернути, щоб сталося потрібне*. Верхність відчутна і в останній репліці, де божество не бажає передати Артабанові те, що воно

оповіло цареві. Більше того – Геродот зазначає, що божество намагалося виколоти йому очі розпеченим залізом. Отже, останні слова божества – вияв некоректної аргументації, яка переходить в «механічну» [13, с. 65].

Проте така аргументація виявилася ефективною, і Артабан, схопившись з ліжка, побіг до Ксеркса і виступив з останньою промовою полілогу, структуру якої подано на рис. 5:

Рис. 5. Структура аргументації останньої промови Артабана

Як видно зі схеми, структура Артабанового звернення досить специфічна, адже її перші три аргументи скеровані не на підсилення тезису, а навпаки – проти нього, і підтримують попередню думку Артабана, що війну починати непотрібно. Однак в тезисі, він таки визнає потребу війни, проте підсилює свій тезис лише одним аргументом з посиланням.

Це підтверджується й позицією синтактико-стилістичних засобів, адже всі вони зосереджені перед тезисом. Так, перший аргумент підсилено антитезою: *ἐγὼ μὲν, ὦ βασιλεῦ, οἷα ἄνθρωπος ἰδὼν ἤδη πολλὰ τε καὶ μεγὰλα πεσόντα πρήγματα ὑπὸ ἡσόνων, οὐκ ἔων σε τὰ πάντα τῇ ἡλικίῃ εἶκειν* (VII, 17) – я ж бо, царю, як людина, що побачила великі та могутні речі, що пали від менших, не допускаю, щоб ти це все в своєму віці зазнав. В першій частині аргументу Артабан наводить філософську думку про те, що все велике гине від малого, втілюючи її у простій антитезі, базованій на антонімічній парі *πολλὰ τε καὶ μεγὰλα ≠ ἡσόνων* (великі та могутні ≠ менших). В цій фігурі оратор знову вдається до асиметричної опозиції, вживаючи при описі чогось могутнього два прикметники, а при описі мізерного – лише один. Кожен з цих прикметників може вступати в антонімічні відносини з прикметником *ὀλίγος*, оскільки серед їхніх лексико-семантичних варіантів є такі, що утворюють опозиційні пари: *μέγας ≠ ὀλίγος* (великий ≠ малий, значний ≠ незначний); *πολλὸς ≠ ὀλίγος* (великий ≠ малий, численний ≠ нечисленний).

Наступних два аргументи пов'язані між собою анафорою діеприкметника *ἐπιστάμενος – усвідомлюючи*. Анафорична конструкція характерна і для другого аргументу: *ἐπιστάμενος ὡς κακὸν εἶη τὸ πολλὸν ἐπιθυμέειν, μνησθέντος μὲν τὸν ἐπὶ Μασσαγάτας Κύρου στόλον ὡς ἐπρήξε, μνησθέντος δὲ καὶ τὸν ἐπ' Αἰθίοπας τὸν Καμβύσεω, συστρατεύομενος δὲ καὶ Δαρείῳ ἐπὶ Σκύθας*. (VII, 17) – усвідомлюючи, що було б погано багато бажати, пам'ятаючи ж про військовий похід Кіра проти масагетів, як він його здійснив, пам'ятаючи і [похід] Камбіса проти ефіопів, беручи участь у поході разом з Дарієм проти скіфів. В анафоричному зв'язку перебуває ще один діеприкметник *μνησθέντος – пам'ятаючи*. Ці анафори концентрують увагу на особі мовця, старшого від Ксеркса роками та значно досвідченішого, зокрема у військовій справі. Водночас варто відзначити й синтаксичний паралелізм цього аргументу, підсилений оміопотом етнонімів (*Μασσαγάτας... Αἰθίοπας... Σκύθας*), а також подвійний еліпсис іменника *ὁ στόλος*, що дозволяє зосередити

увагу на тому, проти кого похід і чий, а не на самому поході.

Після цих аргументів автор наводить свій тезис, яким він відмовляється від своєї думки. Це зумовлено, мабуть, тим, що важливіше твердження, яке й стало вирішальним, Артабан приборіг на кінець. Водночас відзначаємо абсолютну відсутність будь яких синтактико-стилістичних засобів в другій частині промови, що можна пояснити небажанням оратора підсилювати аргументацію думки, яка заздалегідь вирішена, і яку він теж змушений підтримати. Таким чином, попри усілякі намагання і часткову ефективність своєї аргументації Артабан таки підкорився як аргументам інших, так і волі божества.

Проведений аналіз дає змогу дійти таких висновків:

1) Порядок аргументації промов, як правило, вертикальний. Кожна з промов відзначається особливою структурою, як за кількістю рівнів розгортання аргументації (найповніші структури представлені рівнем аргументів, посилянь та гарантій; найпростіші – лише рівнем аргументів), кількістю елементів кожного рівня (перша промова Артабана має два тезиси, а третя промова божества не має аргументів), так і за їх послідовністю (розміщення тезису або на початку, або в середині, або в кінці). На користь війни висунуто 7 тезисів, натомість проти війни – 3. На 9 промов припадає 10 тезисів, що зумовлено тим, що Артабан, повинен був відповідати одразу і Ксерксові і Мардонію. Кількісне співвідношення аргументів, посилянь та гарантій таке: аргументів на користь війни – 20, проти – 12; посилянь «pro» – 10, «contra» – 10; гарантій за війну – 6, проти війни – 4. Лише на рівні посилянь відзначаємо однакову обґрунтованість аргументів на підтвердження протилежних тезисів. На рівні ж аргументів та гарантій констатуємо їх перевагу на користь війни. Водночас, не можна не відзначити й кількісне співвідношення промов – проти війни – 2, на користь – 6, і одна промова частково аргументує проти, а частково за. Отже, всього в двох з половиною промовах проти війни вмістився комплекс компонентів аргументації, розміщений в шести з половиною промовах на її користь.

3) Промовці під час своєї аргументації вдаються до різних аргументаційних прийомів: «апеляції до авторитету», «механічної» аргументація та підсилення позиції варіацією синтактико-стилістичних фігур. Корпус останніх представляє в аргументації за війну 41 засіб, а в аргументації проти – 31. Це свідчить про те, що навіть в стилістичному відношенні перемогу здобула думка про потребу розпочати війну. Водночас, подібно до ситуації з аргументами, посиленнями та гарантіями, відзначаємо особливу насиченість промов проти війни всіма можливими засобами виразності аргументації. Усі аргументатори користуються приблизно однаковим набором синтактико-стилістичних фігур, серед яких превалює антитеза (17). В трьох випадках засвідчено нову модифікацію антитези – асиметричну. Значну роль в аргументації відіграють різного типу повтори: варіативний (9), анафора (6), оміопотт (6), полісиндетон (3), лексичний (1). Крім того, досить часто аргументатори вдаються до еліпсису (11), синтаксичного паралелізму (8) та риторичного запитання (6). Спорадично представлені в

Таблиця 1

Промова (pro +, contra -)	Кількість рядків		Кількість засобів		Коефіцієнт концентрації
+ I,II,IV,V,VII,VIII,IX	27+22+12+2,5+3+3+5,5	75	7+20+8+1+3+2+0	41	0,5
- III,VI,IX	45+5,5+4,5	55	23+1+7	31	0,6
Загальний показник	130		72		0,6

промовах *figura etymologica* (2), перелічення (2) та асиндетон (1). Разом з цим відзначаємо тенденцію до сполучення в межах речення кількох фігур, особливо антитези з еліпсом.

4) Щодо концентрації стилістичних засобів у тексті промов, то її коефіцієнт представлено у таблиці 1.

Наведені дані свідчать про дещо вищу концентрацію засобів у промовах проти війни (0,6 на 1 рядок), ніж за неї (0,5 на 1 рядок), але визначальною виявилася не концентрація засобів у виразненні, а їх кількість, як і кількість промов та промовців на користь війни.

Список літератури:

1. Агапов Е. П. Теория и практика аргументации / Е. П. Агапов. – Ростов-на-Дону, 2009. – 103 с.
2. Алексеев А. П. Философский текст: идеи, аргументация, образы / А. П. Алексеев. – М.: Прогресс-Традиция, 2006. – 328 с.
3. Брутян Г.А. Аргументация / Г.А. Брутян. – Ереван: Изд-во АН Арм. ССР, 1985. – 105 с.
4. Васильев Л. Г. Аргументативно-лингвистические принципы понимания теоретического текста / Л. Г. Васильев // Вестник Российской коммуникативной ассоциации. – 2002. – № 1. – С. 16–23.
5. Еемеерен Ф. Х. Речевые акты в аргументативных дискуссиях / Ф. Х. Еемеерен, Р. Гротендорст. – СПб.: Васильевский остров, 1994. – 238 с.
6. Зарицька І. Структурні типи аргументованих мовленнєвих актів сучасної української мови: комунікативно-прагматичний аспект / І. Зарицька // Лінгвістичні студії. – 2009. – № 18. – С. 161–164.
7. Корнилова Л. А. Лексико-семантический анализ антитезы в сонетах В. Шекспира / Л. А. Корнилова // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2008. – № 1. – С. 104–108.
8. Красненко О. М. Композиційний і риторико-аргументативний типи структур французького наукового тексту з міжнародних відносин / О. М. Красненко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2010. – № 8. – С. 272–276.
9. Петришина О. Риторичні запитання у проповідях Йосифа Сліпого / О. Петришина // Мовознавство. – 2007. – № 5. – С. 53–57.
10. Поскочинова О. Г. Культура речи и деловое общение / О. Г. Поскочинова, М. А. Гриднева. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011. – 95 с.
11. Рак И. В. Зороастрийская мифология. Мифы древнего и раннесредневекового Ирана / И. В. Рак. – СПб.: Журнал «Нева», Летний сад, 1998. – 559 с.
12. Третьякова Т. П. Опыт лингвистического анализа аргументации в политическом диалоге / Т. П. Третьякова // Коммуникация и образование: Сб. статей. – 2004. – С. 299–320.
13. Тульчинский Г. Л. Культура деловой и политической аргументации / Г. Л. Тульчинский. – СПб.: ИЮТАС, 2010. – 118 с.
14. Toulmin S. The Uses of Argument / S. Toulmin. – Cambridge: Cambridge University Press, 1958. – 262 p.

Зубченко С.В.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

СИНТАКТИКО-СТИЛИСТИЧЕСКИЕ СТРУКТУРЫ КАК СРЕДСТВО ДОСТИЖЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ АРГУМЕНТАЦИИ В ПОЛИЛОГЕ КСЕРКСА С ПЕРСИДСКОЙ ЗНАТЬЮ (НА МАТЕРИАЛЕ «ИСТОРИИ» ГЕРОДОТА)

Аннотация

Рассмотрен полилог Ксеркса со знатными персами о необходимости начать войну с греками. Проведён анализ структуры аргументации, разработано ее схемы. Кроме того исследованы синтактико-стилистические структуры как средства эффективной аргументативной стратегии.

Ключевые слова: аргументация, аргумент, тезис, посылка, гарантия, синтактико-стилистическая структура.

Zubchenko S.V.

Lviv Ivan Franko National University

SYNTACTIC AND STYLISTIC STRUCTURES AS MEANS OF REACHING EFFECTIVE ARGUMENTATION IN THE POLYLOGUE OF XERXES WITH NOBLE PERSIANS (AS BASED ON THE MATERIALS OF HERODOTUS' «THE HISTORIES»)

Summary

The polylogue of Xerxes with noble Persians regarding the necessity to start the war against the Greeks has been discussed in the article. The analysis of argumentation strategy has been conducted and its patterns have been developed. Apart from that, syntactic and stylistic structures have been researched as means of the effective argumentation strategy.

Keywords: argumentation, argument, thesis, premise, guarantee, syntactic and stylistic structure.